

ALGEMENE VERGADERING 2011

Toespraak door de heer Martin VERSCHELDE

Secretaris-generaal van Intermixt

Mevrouw de burgemeester en schepenen van Sint-Laureins,
Mijnheer de voorzitter,
Geachte dames en heren,

Het jaarverslag van Intermixt voor het werkingsjaar 2010 werd u recent bezorgd en u kunt het ook raadplegen op de website van Intermixt.

Aan mij de eer om dit verslag toe te lichten.

De economie heeft zich in 2010 in Europa en in België in het bijzonder hersteld. Zo wordt het nettoverbruik dat via het Elia-netwerk in 2010 getransporteerd werd geraamd op 84,7 TWh tegenover 80,2 TWh in 2009. Dit komt neer op een toename met ongeveer 5,7%.

Het totale aardgasverbruik nam in 2010 eveneens gevoelig toe en bedroeg in 2010 215,3 TWh wat een stijging met 10,9% betekent tegenover in 2009. Deze verbruikstoename is het resultaat van een aanzienlijke groei van het aardgasverbruik van de industriële afnemers met 19,7% en van de aardgasafname op de distributienetten met 15,5%, terwijl de aardgasvraag van de Steg-centrales stagneerde.

De verklaring van deze verbruiksstijging is voor de industrie terug te vinden in de herneming van de Belgische economische activiteit en voor de distributiekanten in de strenge voor- en najaarswinters van 2010.

Dit belet niet dat 2010 op economisch vlak een precair jaar was voor Europa. Bovendien kennen de overheidsfinanciën van heel wat landen problemen als gevolg van de financiële crisis en de bijhorende reddingsoperaties van de banken. Een aantal landen heeft dan ook al verregaande saneringsoperaties aangekondigd.

Voor de momenteel nog in de steigers staande aantredende federale regering stelt zich de uitdaging om het vooropgesteld begrotingstekort met minstens 17 miljard euro te drukken.

CEEP, het Europees centrum voor openbare nutsondernemingen met publieke aandeelhouders, waarschuwt in dit verband voor blinde ingrepen op de overheidsuitgaven die een negatieve impact kunnen hebben op de openbare diensten en op de economische groei. De openbare diensten zijn immers een belangrijke factor om de economische groei verder aan te zwengelen.

Binnen de energiewerkgroep van CEEP was Intermixt van oordeel dat aandacht moet gevraagd worden voor de rol die de lokaal verankerde netbedrijven kunnen spelen bij het bevorderen van het economisch herstel en in het bijzonder van de Europese doelstellingen voor reductie van de CO₂ - emissies.

Slimme netten en slimme meters zijn onontbeerlijk om de 20/20/20 doelstellingen te helpen bereiken. In 2010 hebben in Vlaanderen de werkmaatschappijen Eandis en Infrac een eerste succesvol kleinschalig proefproject gerealiseerd voor de installatie van slimme meters.

In Wallonië start Ores ook met een proefproject, terwijl Sibelga gelet op de stedelijke context in eerste instantie vooral conceptueel werk verricht.

Dit verschil in studie-aanpak houdt verband met de noden waaraan een distributienet moet beantwoorden, wat bepaald wordt door zowel omgevingsfactoren als klantenverschillen.

In Vlaanderen en Wallonië, waarin er vergeleken met Brussel een belangrijker potentieel voor de installatie van zonnepanelen en windturbines bestaat, noteert men een substantiële toename van de decentrale productie.

Dit houdt m.a.w. in dat er in Vlaanderen en in Wallonië nu reeds een grotere behoefte is aan een bidirectioneel net. Tevens moeten de netbeheerders er in real time beschikken over de netinformatie die vereist is om de evenwichten op de netten te kunnen bewaken. Hiervoor zijn slimme netten nodig.

Om slimme netten te ontwikkelen moeten onder meer slimme meters geplaatst worden die tijdig informatie doorsturen over de productie en het verbruik van energie. Dergelijke meters zouden bovendien een belangrijke impact kunnen hebben op het gedrag van de consumenten. Door middel van aangepaste meters zullen de eindafnemers sneller hun werkelijk verbruik kunnen vaststellen waardoor ze bewuster kunnen omspringen met energie.

Op basis van de opgebouwde kennis tijdens de voormelde onderzoeksprojecten zullen de gewestelijke overheden de voordelen van de invoering van de slimme meters voor de consument grondig moeten evalueren. Dit moet hen toelaten om vóór eind 2012 op basis van een degelijke kosten/batenbalans te beslissen over de wijze waarop ze de roll-out in hun gewest van de slimme meters wensen te laten realiseren.

De reductie van CO₂-uitstoot en de verbetering van de luchtkwaliteit in stedelijke zones zorgt er mede voor dat de elektrische wagens in de media heel wat aandacht krijgen.

De netbeheerders en in het bijzonder het Brusselse Sibelga volgen het ondersteuningsbeleid dat met betrekking tot de elektrische wagens gevoerd wordt actief op. Hierbij is men overtuigd van het belang, maar ook wordt gewaarschuwd voor overhaasting.

Er dienen nog heel wat vragen te worden beantwoord vooraleer een grootschalige uitrol van elektrische wagens kan plaatsvinden. Bovendien is de technologie nog volop in ontwikkeling. Centraal gegeven hierbij is de evolutie van batterijen en de kost ervan. Tevens zal er nood zijn aan een eenvoudig en kostengunstig transactiemechanisme.

Eind 2010 en begin 2011 waren in Intermixt verschillende vergaderingen gewijd aan de voorstellen tot vertaling van het 3de energiepakket in het Belgisch recht. De ontslagnemende federale regering heeft in mei jongstleden in het federaal parlement een wetsontwerp ingediend voor de aanpassing van de elektriciteits- en gaswet.

De door de regering voorgestelde wijzigingen kaderen in de doelstellingen van het 3de energiepakket, en voorzien daartoe: de versterking van de onafhankelijkheid en de bevoegdheid van de energieregulators. In dit kader houdt het regeringsontwerp rekening met het in de 3de elektriciteitsrichtlijn opgenomen principe dat enkel de creg bevoegd is voor het bepalen van de tariefmethodiek. De wetgever kan wel de regulator verplichten om bij de uitoefening van zijn bevoegdheid met bepaalde tarifaire richtsnoeren rekening te houden.

Een formeel nog explicietere scheiding van de productie- en leveringsactiviteiten van de transportnet-activiteiten. Het verbeteren van de markttransparantie op het vlak van de netwerk- en leveringsactiviteiten door een betere informatieverstrekking naar de markspelers en de consumenten toe. Het verstevigen van de werkingscontext voor de nationale regulators ter bevordering van een efficiëntere marktregulering. De versterking van de rechten van de consumenten. Het wetsontwerp voorziet hierbij in een opvolgingsmechanisme om de volatiliteit van de leveringsprijzen van elektriciteit en/of gas aan residentiële klanten en KMO's te bestrijden.

In het kader van de beoogde betere consumentenbescherming voorziet het wetsontwerp tot omzetting van het derde energiepakket in de verdere uitbouw van de federale ombudsdienst voor Energie. Deze ombudsdienst is slechts sinds begin 2010 operationeel en behandelde in zijn eerste werkingsjaar reeds 4.000 klachten.

Met het oog op de naleving van de Europese eisen inzake openbare dienstverlening, wordt ingezet op een snelle en afdoende afhandeling van de consumentenklachten. Daartoe wordt ingespeeld op inspanningen die de energiebedrijven en onze werkmaatschappijen inzake klantenzorg gedaan hebben door de oprichting van interne diensten voor eerstelijns klachtenbehandeling. De ombudsdienst treedt aldus als een beroepsinstantie op waartoe de eindafnemers toegang hebben indien er geen bevredigende oplossing gevonden wordt via een eerst eerste contact met het energiebedrijf.

Verheugend voor onze sector is dat de ontvangen klachten vooral gingen over leveranciersgebonden problemen zoals betalingsmoeilijkheden, onduidelijke facturen, verbrekings-vergoedingen bij het veranderen van leverancier,... Klachten over de kwaliteit van de dienstverlening waarvoor onze distributienetbeheerders instaan komen heel wat minder voor.

De degelijke werking van de distributienetsector wordt als een verworvenheid aanzien en verhult vaak de inspanningen die ervoor moeten opgebracht worden. Vooreerst moeten de distributienetbeheerders sinds de vrijmaking instaan voor een groeiend aantal openbare dienstverplichtingen. Zo staan de Waalse distributienetbeheerders mede in voor de verwezenlijking van het beleid tot vermindering van het aantal stroomonderbrekingen wegens wanbetaling. In dit kader deden de Waalse DNB's in 2010 verschillende voorstellen ter verbetering van de marktprocessen van de sociale openbare dienstverplichtingen.

In Vlaanderen zijn de kosten van de openbare dienstverplichtingen exponentieel toegenomen. Meer dan een kwart van het aan de klant aangerekend distributienettarief dient thans voor de dekking van sociale, ecologische en technische openbare dienstverplichtingen.

Hierbij valt op dat het vooral de ecologische dienstverplichtingen zijn die sterk zijn toegenomen. Door het succes van de zonnepanelen moeten de Vlaamse DNB's steeds meer certificaten opkopen. De recent door het Vlaams parlement goedgekeurde bijsturing van de subsidiëring van de fotovoltaïsche energieproductie zal de verdere explosieve groei van de opkoopkost afremmen. Dit zal echter niet beletten dat de kost van de al geplaatste zonnepanelen in de tarieven zwaar zal blijven doorwegen.

Vanuit hun rol als marktbevorderaar hebben de distributienetoperatoren van de gemengde sector samen met Infrac eind 2010 een akkoord gesloten om een gemeenschappelijk clearing house op te richten. Deze centrale databank zal als uitwisselingsplatform voor de vrije marktwerking optreden waar alle marktgegevens samenkomen en waarop alle marktspelers aangesloten zijn.

De gemeentelijke bestuurders en hun managers hebben in 2010 ook verder stappen gezet voor de verankering en unbundling van de Belgische netbedrijven. Zo vonden in 2010 ingrijpende veranderingen plaats bij de nationale transportnetbeheerder Elia en de publieke hoofdaandeelhouder Publi-T. Dankzij de overname van het Oost-Duitse 50 Hertz is Elia op slag een internationale speler geworden en door het vertrek van Electrabel uit het kapitaal heeft Publi-T de volledige controle over Elia verworven.

Ook het aandeelhouderschap van gastransportbeheerder Fluxys veranderde in 2010 ingrijpend. Electrabel trad eveneens volledig terug uit het kapitaal van Fluxys, terwijl Publigas als Belgische publieke verankeraar zijn positie verstevigde. Daarnaast werd een herstructurering doorgevoerd van Fluxys en zijn dochtermaatschappijen.

Tot slot dient de aandacht te worden gevestigd op de stappen die zowel in Vlaanderen als in Wallonië gezet worden voor de verdere optimalisering van de kapitaalstructuur van de gemengde distributienetbeheerders. Een leitmotiv hierbij was eveneens het bereiken op distributieniveau van een grotere ontvlechting door het verder terugdringen in feite en in rechte van het aandeelhoudersbelang van Electrabel.

Mijnheer de voorzitter,
dames en heren,

Tot zover een bloemlezing uit het activiteitverslag van Intermixt, waaruit blijkt dat de taak van de gemeenten in de gas- en elektriciteitssector in 2010 verder uitgebouwd werd.

Ik dank u voor uw aandacht.